

התאחדות התעשיינים בישראל

התעשייה - זוכת פרס ישראל תשס"ח

גם חזק אגשיון

חוק האריזות - גישה כוללת לטיפול באריזות

5/6/2011

חוק האריזות - המצגת

- רקע כללי
- סעיפים מהחוק
- יעדי מחזור
- הגוף המוכר ותפקידיו
- ת.מ.י.ר – תאגיד מחזור יצרנים בישראל
- דברי סיכום
- שאלות

חוק האריזות רקע כללי

הצורך בישראל לטיפול כולל באריזות – מדוע הנושא עלה על הפרק בתחילת 2008?

- מודעות הולכת וגוברת לצורך לשמור על הסביבה בקרב הציבור
- התפתחות מגמה של אחריות סביבתית בתעשייה
- הידלדלות משאבים - חומרי הגלם מנוצלים בקצב גובר והולך ומקורותיהם עלולים להתכלות.
- צורך במדיניות כוללת לטיפול בפסולת, במקום חקיקה מקטעית
- צירוף מדינת ישראל ל- OECD

סטאטוס באירופה באותה עת

- אירופה כולה נמצאת תחת חוק האריזות וטפול בפסולת אריזות.
- תחת חוק זה כל מדינה צריכה ויכולה לפעול כרצונה כל עוד היא עומדת ביעדי מחזור אריזות כפי שהוגדרו בדירקטיבה.
- הטפול באריזות הינו נושא של חינוך והדרכת הצבור ושת"פ עם הצבור הכרחי להצלחה.
- 15 שנה לפני כן היה חוסר אמון בהצלחה אפשרית באירופה לגישה כוללת לטיפול באריזות ועובדה – הצלחה.

GREEN DOT SYSTEM IN EUROPE

- סימן רשום על האריזה המראה שהיצרן/יבואן משלם תשלום לתאגיד GD לצורך איסוף, מיון ומיחזור האריזה – מימון התאגיד מתשלומי החברות
- 31 תאגידים (31 מדינות) - 27 מהם באירופה
- אחריות יצרנים
- חברות בתאגיד נותנת מענה לדרישות מהיצרנים
- הצרכנים שותפים בתהליך - מיון האריזות לפי סוגים והפרדה מאשפה אורגנית
- Pro Europe הארגון המאגד את תאגידי ה - Green Dot

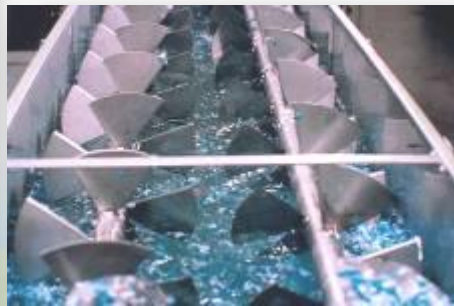
GLASS COLLECTION

PAPER-BOARD COLLECTION

PMD (PLASTIC BOTTLES, METALLIC PACKAGING, DRINK CARTONS) COLLECTION

PUBLIC WASTE YARDS

מה ביצענו (שלב א)

- ייזום תהליך לטיפול כולל באריזות (ראשית 2008)
- ביצוע התקשרות עם תאגיד המחזור הבלגי (פוסטפלוס) המדינה עם אחוזי המחזור וההשבה הגבוהים באירופה
- הקמת ועדת היגוי
- ייזום פגישות עם המשרד להגנת הסביבה והממונה על ההגבלים העסקיים
- הקמת צוות מקצועי

מה ביצענו (שלב ב)

- השתתפות במשלחת מקצועית לבלגיה, הולנד וגרמניה (נובמבר 2009)
- השתתפות בצוות בין-משרדי לגיבוש עקרונות טיפול כולל באריזות, כולל גיוסי יועצים מקצועיים מטעם המשרד
- פגישות של צוות היגוי וצוות מקצועי
- פגישות תיאום עם בעלי עניין נוספים
- קבלת תזכיר הצעת חוק אריזות מהמשרד להגנת הסביבה, דיונים עם המשרד להגנת הסביבה ובוועדת הכלכלה בכנסת עד השלמת תהליך החקיקה בינואר 2011

חוק הארזות

קווים כלליים

מטרות החוק

מטרת חוק זה **לקבוע הסדרים לעניין ייצור אריזות**
וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת
האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר
באריזות

מהי אריזה

- אריזות פסולת ביתית
- אריזות פסולת תעשייתית

- אריזת מכירה
- אריזה קבוצתית
- אריזת הובלה
- אריזת שירות

- אריזה שאינה מיכל משקה (עד 1.5 ליטר)
- אריזה שאינה פסולת מסוכנת או פסולת רפואית
- אריזה שאינה של חומר נפץ

מהי אריזה

פסולת ביתית

פסולת תעשייתית/ מסחרית

מיהו יצרן

- יצרן – בעל המותג
 - **תעשיינים** בעלי מותג
 - **יבואנים** בעל מותג
 - **Private label**
- יצרן אריזות שרות – יצרן האריזה (ולא בעל המותג)

אחריות יצרן

- יצרן מוצרים ארוזים ימחזר בהתאם לשיעורים שנקבעו בחוק (יעדים כלליים ויעדי מיחזור לפי כל סוג חומר).
- יצרן מחויב להתקשר בחוק עם גוף מוכר, על מנת שייתן לו שירותים, אלא אם קיבל פטור מהממונה.
- פטור ליצרנים בעלי משקל אריזות קטן (עד 1,000 ק"ג לשנה).
- חובת איסוף פסולות בכל רשות מקומית אליה נמכרים המוצרים של אותו יצרן.
- דיווח לתאגיד המחזור: מספר המוצרים הארוזים, משקל האריזות, משקל פסולת אריזות שנאספה, משקל פסולת אריזות שמיחזר או השיב.
- סימון אריזות.

מפנה פסולת - רשויות מקומיות

- **רשות מקומית** תקבע הסדר להפרדה במקור ולפינוי פסולת אריזות מופרדת מתחומו
- **רשות מקומית מחויבת להתקשר עם גוף מוכר** ולאפשר ליצרן או להתאגדות לאסוף פסולת אריזות מתחומו.
- **המנהל רשאי לצוות על הרשות המקומית** לקבוע הסדר בתעריף, במועד ובאופן שייקבע בצו, אם הרשות המקומית לא מבצעת את הנדרש ממנה.

פסולת מסחרית

- בעל בית עסק רשאי להתקשר ישירות עם גוף מוכר
- הפסולת בבעלות הגוף המוכר

דרישות נוספות

- איסור על אזרחים להשליך פסולת או לפנותה באופן שונה מהנקבע ע"י הרשויות
- בעל עסק חייב לקבל אריזה קבוצתית ואריזת הובלה שהשאיר או החזיר לו אדם, אם המוצר הארוז נמכר ע"י אותו בית עסק.
- איסור הטמנת פסולת אריזות משנת 2020

תפקיד הממונה

○ סמכויות מפקחים

○ הטלת עיצומים כספיים

- זכות טיעון בפני המנהל
- על דרישה או החלטת מנהל ניתן לעתור לבית משפט השלום
- על פסק דין של בית משפט השלום ניתן לערער בבית משפט לעניינים מינהליים

○ תשלום עיצום כספי לא יגרע מאחריות פלילית

אחריות נושא משרה בתאגיד

נושא משרה:

מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד, כולל דירקטור.

לוחות זמנים

○ תחילת חוק זה – 1 למרץ 2011

○ תחילת יישום החוק – 1 ליולי 2011

○ יעדי מיחזור שנתיים

• 2011: 30% (מחצית שנייה 2011)

• 2012: 40%

• 2013: 50%

• 2014: 55%

• 2015 ואילך: 60%

○ איסור הטמנה החל מ- 2020

חוק האריזות

יעדי מחזור

יעדי המחזור

על-פי החוק					פריסת יעדי מחזור
2015 ואילך	2014	2013	2012	2011	<u>סוג האריזות</u>
60%	55%	50%	40%	30%	זכוכית
60%	55%	50%	40%	30%	נייר
60%	55%	50%	40%	30%	קרטון
50%	45%	40%	30%	20%	מתכת
22.5%	22.5%	22.5%	22.5%	15%	פלסטיק
15%	15%	15%	15%	15%	עץ
60%	55%	50%	40%	30%	סה"כ

'קנסות'

על-פי החוק בש"ח, לטון חריגה			גובה הקנסות
2013 ולאילך	2012	2011	שנים
2,500	2,000	1,500	הקנס

בהצעת החוק: 5,000 ₪ לכל אי עמידה ביעד.

חוק האריזות הגוף המוכר

הגוף המוכר

- החוק מחייב כל יצרן להתקשר עם גוף מוכר או לאסוף ולמחזר את אריזותיו ע"פ היעדים המוגדרים בחוק
(אי ביצוע = קנס + פלילי)
- הגוף המוכר - שלא למטרות רווח (חברה לתועלת הציבור)
- החוק מחייב את הרשויות המקומיות להתקשר עם הגוף המוכר

הגוף המוכר

- כל יצרן/ יבואן שיפנה לתאגיד (הגוף המוכר) ויבקש לקבל את שירותיו יוכל לעשות כן בכפוף לתשלום דמי טיפול.
- דמי הטיפול ייקבעו על ידי התאגיד על בסיס הערכת עלויות ועבודה כלכלית, תוך הבחנה בעלויות הטיפול באריזות מסוגי חומר שונים.
- דמי הטיפול ישולמו באופן שוויוני – כפונקציה של משקל האריזות של מוצרים שמכר כל לקוח ושל סוג החומר ממנו עשויות האריזות, האפשרות למחזרן ועלות הטיפול בהן.

הגוף המוכר

- התאגיד יקבל מבעליו ומכל לקוחותיו נתונים אודות המוצרים שנמכרו על-ידם, הכולל מידע לגבי אריזות מוצרים אלו, במשקל, ובפילוח לפי סוגי חומרים.

- התאגיד יחשב את שיעורי המיחזור אליהם הוא הגיע בכל סוג חומר הנקוב בחוק על ידי חלוקת סך משקל האריזות של המוצרים שנמכרו על ידי לקוחותיו באותו סוג חומר בסך משקל האריזות שהוא מכר למחזור

- קיימת בחוק אפשרות

- לבצע השבה מוכרת בשיעור של עד 10% מסך האריזות.

- לייצא חומרי אריזות עד תקרה של 20% ובאישור חריג מעל להיקף זה

חוק האריזות

ת.מ.י.ר – תאגיד מחזור יצרנים בישראל

T.M.I.R

ת.מ.י.ר

תאגיד מיחזור יצרנים בישראל

○ התאחדות התעשיינים, לטובת התעשיינים, היבואנים ובעלי המותג הפרטי ולצורך יישום החוק יזמה הקמת תאגיד מחזור – ת.מ.י.ר (הגוף המוכר ע"פ החוק)

• שלא למטרות רווח (חברה לתועלת הציבור)

• בבעלות משותפת של תעשיינים ויבואנים

• יעניק שירותים בתנאים שוויוניים לכל יצרן/יבואן של מוצרים ארוזים שיבקש לקבל ממנו שירותים.

T.M.I.R

ת.מ.י.ר

תאגיד מיחזור יצרנים בישראל

○ הוקמה חברה לתועלת הציבור ב- 2 שלבים:

- שלב א' – 'חברה ביסוד'.
- שלב ב' – חברה – במעמד קבוע.

○ שם החברה: ת.מ.י.ר בע"מ - (תאגיד מיחזור יצרנים בישראל)

○ החברה בתהליכי קבלת הכרה מהמשרד להגנת הסביבה
לפעול כ"גוף מוכר" וקבלת אישור מהממונה על ההגבלים
העסקיים

T.M.I.R

ת.מ.י.ר

תאגיד מיחזור יצרנים בישראל

בעלי החברה:

התאחדות התעשיינים בישראל

פורום היגוי (בעלי מניות עתידיים):

1. תנובה בע"מ.
2. אוסם בע"מ.
3. החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע

שופרסל

4. קבוצת שטראוס בע"מ.
5. קבוצת יוניליוור ישראל בע"מ.
6. חוגלה – קימברלי בע"מ.

7. מאפיות אנג'ל בע"מ.
8. שופרסל בע"מ.

9. גן שמואל מזון בע"מ
10. יפאורה – תבורי בע"מ.

T.M.I.R

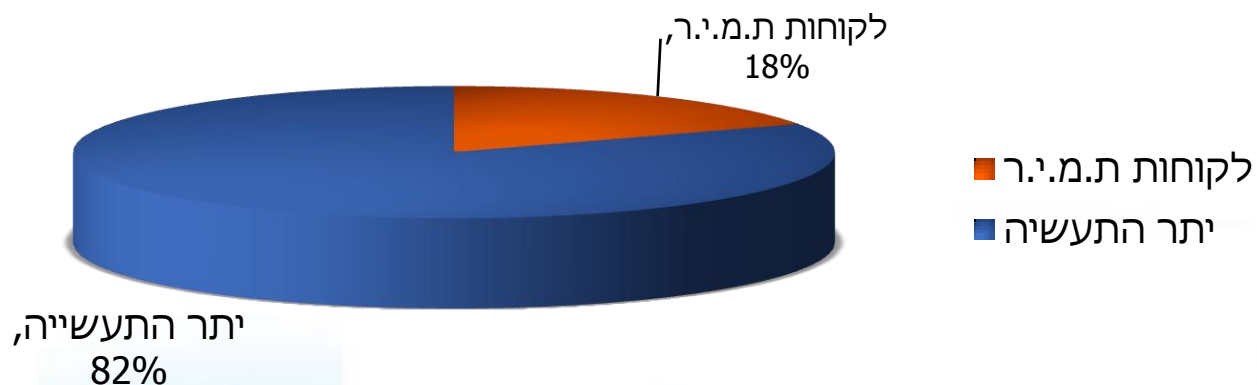

ת.מ.י.ר

תאגיד מיחזור יצרנים בישראל

שוק פסולת אריזות 2010

שוק פסולת אריזות מייסדי ת.מ.י.ר בהשוואה לסך שוק פסולת האריזות בישראל*

*מוערך

T.M.I.R

ת.מ.י.ר

תאגיד מיחזור יצרנים בישראל

עקרונות הפעולה של ת.מ.י.ר

✓ יישום חוק אריזות תוך שמירה על יתרון אקולוגי הגדול ביותר ומינימום של מאמץ כלכלי.

✓ גביית דמי טיפול לכיסוי ההוצאות וללא כוונת רווח. אין חלוקת רווחים לבעלי המניות. עודפים מועברים לשנים הבאות לכיסוי הוצאות ולהקטנת דמי טיפול.

✓ שקיפות מלאה.

✓ טיפול זהה לכל הלקוחות.

✓ שיתוף פעולה מלא עם המשרד להגנת הסביבה והרשויות המקומיות.

T.M.I.R

ת.מ.י.ר

תאגיד מיחזור יצרנים בישראל

○ מטרות החברה:

1. קבלת ההכרה "גוף מוכר" – עפ"י חוק האריזות.
2. ביצוע הפעולות כגוף מוכר עפ"י חוק האריזות.
3. קידום, איסוף ומחזור אריזות בין שבעצמה ובין שבאמצעות אחרים.
4. כל מטרה אחרת לקידום חוק האריזות.

T.M.I.R

ת.מ.י.ר

תאגיד מיחזור יצרנים בישראל

○ תפקידי החברה:

1. פעולות בשם היצרנים לפי חוק האריזות.
2. למחזר או להשיב פסולת אריזות בשם היצרנים.
3. להציע לכל אחראי לפינוי פסולת (רשות מקומית) להתקשר עם החברה.
4. להתקשר עם בתי עסק – לקביעת הסדר לפינוי פסולת אריזות.

T.M.I.R

ת.מ.י.ר

תאגיד מיחזור יצרנים בישראל

פסולת
תעשייתית

יצרנים
(תעשיינים, יבואנים, מותג פרטי)

ת.מ.י.ר – תאגיד מחזור
יצרנים בישראל

הכרה

המנהל – משרד
להגנת
הסביבה

רשויות מקומיות

קבלני איסוף פסולת אריזות

ממחזרים

T.M.I.R

ת.מ.י.ר

תאגיד מיחזור יצרנים בישראל

דיווח לת.מ.י.ר

- ✓ יצרן ויבואן מכינים דיווח חצי שנתי
- ✓ הדיווח מתבסס על נתוני משקל האריזות וסוגי החומר
- ✓ יצרנים ויבואנים מדווחים לת.מ.י.ר את משקל האריזות שהוכנס לשוק
ע"פ הבחנה בין זרם ביתי וזרם תעשייתי.
- ✓ ת.מ.י.ר מרכז את הדיווחים ומדווח למשרד להגנת הסביבה.

T.M.I.R

ת.מ.י.ר

תאגיד מיחזור יצרנים בישראל

שיטות הדיווח

✓ השיטה המצומצמת:

✓ חברות קטנות

✓ מבוססת על ממוצעים ומשפחות מוצר

✓ מחיר קבוע לכל משפחת מוצרים

✓ דיווח של מספר המוצרים שנמכרו מכל משפחת מוצרים

✓ השיטה המפורטת:

✓ חברות בינוניות וגדולות

✓ דיווח מפורט של הרכב האריזה ומשקל חומרי האריזה בה.

✓ מחיר משתנה לכל סוג חומר (מחיר לטון)

✓ הקמת אריזות החברה בבסיס הנתונים של ת.מ.י.ר.

✓ דיווח על מספר המוצרים שנמכרו מכל סוג אריזה

T.M.I.R

ת.מ.י.ר

תאגיד מיחזור יצרנים בישראל

תשלום דמי הטיפול

- ✓ גביית דמי טיפול רבעוניים
- ✓ ע"ב הצהרות היצרנים
- ✓ התחשבנות בסוף שנה על בסיס הדיווח השנתי המבוקר
- ✓ ת.מ.י.ר. תשאף לדמי טיפול קבועים לאורך השנה
- ✓ עודפים או חוסרים יקוזזו מדמי טיפול עתידיים

T.M.I.R

ת.מ.י.ר

תאגיד מיחזור יצרנים בישראל

תפקידי היצרנים והיבואנים לעמידה בהוראות החוק

1. חובת התקשרות עם גוף מוכר
2. דיווח נתונים ופרטים על משקל האריזות וסוגיהן
3. תשלום דמי הטיפול
4. סימון האריזות.

לשאלות והבהרות ניתן להתקשר למשרדי ת.מ.י.ר : 03 – 5100530

צוות ת.מ.י.ר

קובי דר – מנכ"ל – 054-9004980

אלון טל – מנהל כספים – 054-2470472

גרנית ניסן – מנהלת משרד – 03-5101649

חוק האריזות

דברי סיכום

משמעויות החוק ליצרנים

- "יצרנים" מחויבים ב:
 - התקשרות לגוף המוכר
 - דיווחים
 - תשלום דמי טיפול ו... קנסות
- יצרני אריזות לא מחויבים ישירות, למעט יצרני אריזות שרות ולמעט בהקשר של הפסולת המסחרית שלהם.

השפעת החוק על הציבור

○ טווח קצר - מיון והפרדה

○ מיון יבש / רטוב בבית

○ מיכלי משקה גדולים בכלובים

○ נייר/קרטון במיכלים ייעודיים

השפעת החוק על הציבור

○ טווח ארוך

- שינוי תרבות הצריכה
 - מוצרים ללא אריזות
 - ביטול אריזה בתוך אריזה
 - אריזות "סביבתיות" (מחומר אחד או מחומר מתכלה)

השפעת החוק על הציבור

• חינוך

- האזרחים (ילדים ומבוגרים) שותפים בתהליך (מיון בבית) ויש להם חלק חשוב בהצלחתו ← חינוך והרגלים לתרבות של ניקיון, איכות סביבה
- סביבה נקייה יותר – הרגלים מהבית ישפיעו על התנהגות האזרחים באזורים ציבוריים ובחיק הטבע!
- מודעות לבעיית המשאבים המתכלים

השפעת החוק על היצרנים

טווח קצר – עלויות גבוהות יותר ליצרנים/אחריות יצרנים ומובילות סביבתית

A recent analysis of plastic bottles for the International Bottled Water Association shows that between 2000 and 2008, the gram weight of the 16.9-ounce single-serve bottled water container **dropped by nearly one third.**

טווח ארוך

- תפיסה חדשה של האריזות:

- שימוש חוזר

- צמצום כמות חומר גלם אריזות

- מעבר לשימוש בחומר גלם יחיד לאריזה ככל הניתן

- שילוב חומרים ממוחזרים באריזות

- חדשנות סביבתית ולא רק חדשנות מוצרית

- ייצור מוצרי נישה

- עידוד המו"פ

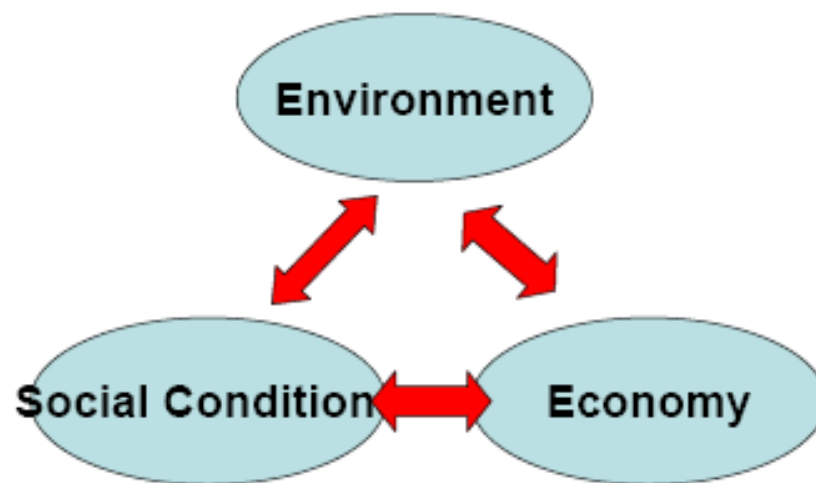
- תביעת רגל פחמנית נמוכה יותר

- חינוך

SUSTAINABLE ENVIRONMENT

יתרונות התהליך - סביבה ברת קיימא

- הגנת הסביבה – כל סוגי האריזות בתהליך, גישה כוללת ומרחיבה, אחוזי מיחזור גבוהים, צמצום נפחי האשפה
- היבט כלכלי – טיפול כולל באריזות ובעלות מאוד נמוכה בהתייחס לאריזה הבודדת ולעלות הכוללת
- היבט חברתי – פשוט, האזרחים (ילדים ומבוגרים) שותפים בתהליך (מיון בבית) ויש להם חלק חשוב בהצלחתו ⇨ חינוך והרגלים לתרבות של ניקיון, איכות סביבה

תהליך הנותן מענה לשלושת ההיבטים

חוק האריזות

שאלות

